

Pilot Omgevingstafels

Evaluatie

Maart 2023
Versie 1.1

Algemeen

n

Projectleider	Antoinette Soede
Afdeling	PRO
Datum	Maart 2023
Projectnaam	Pilot Omgevingstafels
Zaaknummer	560576
Planstatus	Evaluatie
Opdrachtgever	Hans Mieras
Assetmanager	Niet van toepassing
Beleidsadviseur	Hannie de Groot

Inhoudsopgave

1 Inleiding.....	4
1.1 Omgevingswet.....	4
1.2 Het instrument Omgevingstafel.....	4
1.3 Omgevingstafel + overige bijeenkomsten.....	4
1.4 Experimenteren.....	5
1.5 Pilotprojecten.....	5
1.6 Beoogde effect.....	5
1.7 Leeswijzer.....	6
2 Veranderingen werkprocessen.....	7
2.1 Ambities Gooise Meren (januari 2018).....	7
2.2 Participatie binnen de Omgevingswet.....	7
2.3 Veranderende werkprocessen.....	7
2.4 Serviceformules.....	7
2.5 De ontwerpservice / ontwikkelservice.....	7
3 De Omgevingstafel.....	10
3.1 Organisatie.....	10
3.2 Informatie en communicatie.....	10
3.3 Spelregels.....	10
3.4 Expertmeeting.....	10
3.5 Participatieniveau Omgevingstafel.....	10
4 Evaluatie omgevingstafels.....	11
4.1 Met wie heeft de evaluatie plaatsgevonden.....	11
4.2 Welke vragen zijn gesteld?.....	11
4.3 Evaluaties (kort).....	11
5 Conclusies & verbeterpunten.....	13
5.1 Algemene conclusies.....	13
5.2 Verbeterpunten.....	13
5.3 Vertaling in besluiten.....	14
6 Wijzigingen Omgevingstafel.....	16
6.1 Processchema.....	16
6.2 Processtappen.....	16
7 Communicatie.....	19

1 Inleiding

1.1 Omgevingswet

Volgens de huidige planning wordt de Omgevingswet met ingang van 1 januari 2024 ingevoerd.

De impact van de Omgevingswet op het vergunningverleningsproces en de dienstverlening aan initiatiefnemers is aanzienlijk. De duur wordt sterk ingekort; alle aanvragen moeten in principe via de reguliere procedure binnen 8 weken worden afgehandeld. Ook de wijze waarop vergunningaanvragen getoetst worden verandert; de Omgevingswet vraagt om een integrale afweging, met als uitgangspunt: 'Hoe kunnen we dit initiatief mogelijk maken?'

Bij vergunningaanvragen waar meerdere overheden regels voor stellen, wordt er één bevoegd gezag aangewezen als coördinator van het afhandelingsproces. De Omgevingswet gaat uit van een gelijkwaardige informatiepositie voor de initiatiefnemer. Daarnaast moet de initiatiefnemer bij zijn vergunningaanvraag laten zien op welke manier de belanghebbenden zijn gehoord en hoe het resultaat daarvan is verwerkt in het plan.

Dit proces kan in het geval van een complexe aanvraag naar verwachting niet binnen 8 weken worden doorlopen. De VNG adviseert om een uitgebreider vooroverleg in te richten en dat Omgevingswet-proof te maken. Dit vooroverleg speelt zich af voordat de formele vergunningaanvraag wordt ingediend en de afhandeltijd van 8 weken gaat lopen. Voor een 'Omgevingswet-proof vooroverleg' heeft de VNG een dialoogmodel ontwikkeld. Een model waarbij de omgevingstafel centraal staat.

1.2 Het instrument Omgevingstafel

Het instrument Omgevingstafel helpt bij het bereiken van snellere en betere besluitvorming en gaat uit van het vroegtijdig betrekken van de omgeving bij initiatieven die van invloed zijn op de leefomgeving.

De nieuwe werkwijze aan de Omgevingstafel maakt voor de initiatiefnemer en de belanghebbende inzichtelijker welke regels gelden. Aan de Omgevingstafel wordt direct duidelijk wat de haalbaarheid van een initiatief is en welke integrale adviezen de overheid heeft. In dialoog met de overheid en de belanghebbenden wordt gezocht naar een gedragen oplossing.

1.3 Omgevingstafel + overige bijeenkomsten

De Omgevingstafel is een expertmeeting. Dit betekent dat er voor de te behandelen thema's adviseurs aan tafel zitten: interne beleidsadviseurs, externe adviseurs (ketenpartners) en de omgevingsexperts (de omwonenden). Hieromheen worden overige participatiemomenten georganiseerd om de overige omwonenden en belanghebbenden te informeren. Bij voorkeur in de vorm van een breed startoverleg en een breed overleg tussen de tweede en derde bijeenkomst van de Omgevingstafel. De verantwoordelijkheid van deze participatiemomenten ligt bij de initiatiefnemer.

1.4 Experimenteren

Door te experimenteren met het voorgestelde werkproces van de VNG wordt de integrale samenwerking en vroegtijdige burgerparticipatie bij initiatieven verkend. Daarnaast wordt onderzocht of de samenwerking met onze ketenpartners (Waternet, Veiligheidsregio, Omgevingsdienst en de GGD) kan worden verbeterd.

1.5 Pilotprojecten

Vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Omgevingswet heeft het college in 2019 daarom ingestemd met een aantal pilots voor het instrument Omgevingstafel.

Het betreft vier ruimtelijke herontwikkelingsprojecten in Bussum en Naarden.

1. Herontwikkeling van het perceel Sint Vitusstraat 17

Op het perceel van de voormalige winkel Hockey Republic op de hoek van Kapelstraat (zuidelijk deel) en Vitusstraat wordt een appartementencomplex met 24 appartementen en een geheel ondergrondse parkeergarage gerealiseerd. Hiervoor wordt een wijziging van het bestemmingsplan voorbereid.

2. Herontwikkeling van de Verlosserkerk hoek H.A. Lorentzweg en Ceintuurbaan

Het betreft hier de herontwikkeling van een perceel met een kerkzaal, een ontmoetingscentrum en een voormalige parochiewoning. De eigenaar wil graag verkennen welke mogelijkheden er zijn voor een herontwikkeling. Voor deze locatie wordt een Ambitiedocument ontwikkeld.

3. Uitbreiding van de Gooise Warande

In opdracht van de eigenaar, corporatie De Alliantie, wordt een uitbreiding van het complex voorzien met circa 35 zelfstandige appartementen voor senioren. Hiervoor wordt een wijziging van het bestemmingsplan voorbereid.

4. Naarderheem

Vivium Zorggroep is van plan het bestaande revalidatiecentrum Naarderheem. Uitgangspunt is een compact gebouw. Hiervoor hebben zij een kleiner deel van hun kavel nodig. Op dit deel is op termijn een andere invulling mogelijk bestaande uit een mix van woningbouw en maatschappelijke functies. Om dit mogelijk te maken is een nieuwe bestemmingsplan nodig. Als startpunt worden de vastgestelde visie en Beeldkwaliteitsplan gebruikt.

1.6 Beoogde effect

Door de pilot Omgevingstafel kon geoefend worden met vroegtijdige burgerparticipatie én verbetering van integraal werken om te wennen aan de nieuwe werkprocessen die van kracht worden bij de invoering van de Omgevingswet op 1 juli 2022.

De verbeterpunten en aanbevelingen uit de evaluatie worden in het instrument Omgevingstafel verwerkt, zodat bij een volgend traject het instrument Omgevingstafel effectiever ingezet kan worden.

1.7 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 leest u over de veranderende werkprocessen onder de Omgevingswet. In hoofdstuk 3 behandelen we Omgevingstafel zelf. Hierna wordt in hoofdstuk 5 de evaluatie van de pilots kort behandeld; de verslagen zijn bijgevoegd in de bijlagen. Hoe we alle aanbevelingen verwerken in de diverse processtappen wordt in hoofdstuk 5 behandeld. In hoofdstuk 6 komt de communicatiestrategie aan de orde.

2 Veranderingen werkprocessen

2.1 Ambities Gooise Meren (januari 2018)

In ons ambitedocument stellen we dat we voldoen aan de wettelijke termijnen en kwaliteitseisen.

De eisen die de wet aan de gemeente stelt op het terrein van doorloopsnelheid, dienstbaarheid naar inwoners en ondernemers zijn hoog. We zullen onze procedures moeten herijken en ervoor zorgen dat onze informatievoorzieningen op orde zijn. Diverse werkprocessen moeten aangepast worden om aan de eisen van de wet te voldoen.

2.2 Participatie binnen de Omgevingswet

Participatie is een belangrijke pijler van de Omgevingswet. Vroegtijdig betrekken van de omgeving zorgt ervoor dat verschillende perspectieven, kennis en creativiteit van verschillende actoren snel op tafel komen. Het is een belangrijk hulpmiddel bij het integraal benaderen van de fysieke leefomgeving. Zo worden plannen verrijkt en worden er betere besluiten genomen. Betere processen, plannen en besluiten vergroten de kans op draagvlak. Dit kan tijdwinst opleveren. Omdat participatie maatwerk is schrijft de wet niet voor hóe de participatie moet plaatsvinden.

2.3 Veranderende werkprocessen

De impact van de Omgevingswet op het vergunningverleningsproces en de dienstverlening is aanzienlijk. De afhandelingstermijn wordt sterk ingekort; alle aanvragen, ook de complexe, moeten via de reguliere procedure binnen 8 weken worden afgehandeld. Ook de wijze waarop vergunningaanvragen getoetst worden verandert.

2.4 Serviceformules

'Formule-denken' wordt veel gebruikt in de commerciële dienstverlening om dienstverlening zo goed mogelijk af te stemmen op de uiteindelijke gebruiker: de klant. Serviceformules zijn gestandaardiseerde concepten voor dienstverlening die gericht zijn op de wensen van de klant en op herkenbaarheid en de schaal van de dienstverlening. Het doel is om inwoners en ondernemers zekerheden te bieden bij het gebruik van gemeentelijke producten en diensten. Voorbeelden van deze serviceformules zijn de ontwerp-service of de ontwikkelservice.

2.5 De ontwerp-service / ontwikkelservice

Type initiatieven

Plannen die onder deze serviceformule vallen zijn gebiedsgerichte initiatieven die niet binnen het Omgevingsplan passen. Het gaat daarbij om een initiatief dat impact heeft op de leefomgeving van omwonenden, zoals een herontwikkeling van

een gebied of een wijziging van het gebruik. De openbare ruimte wordt anders ingedeeld, er gaat bijvoorbeeld iets veranderen met het aantal parkeerplaatsen.

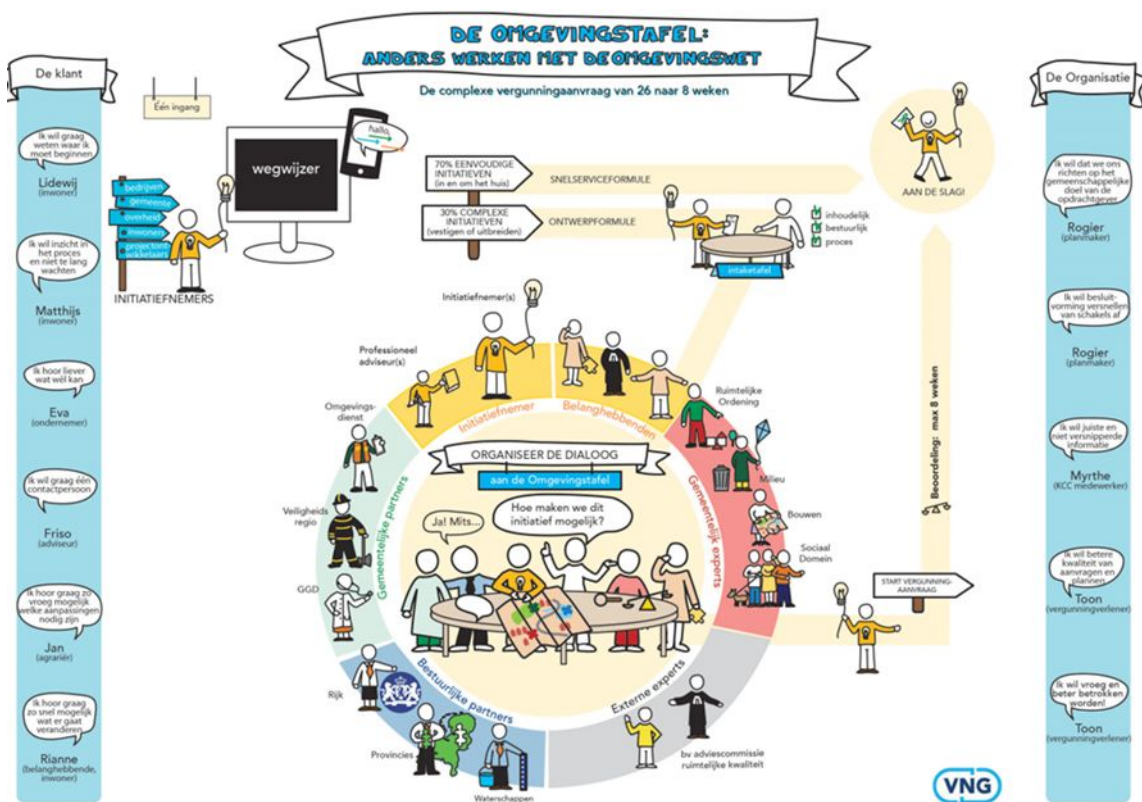
Intake

Wanneer een initiatiefnemer voor zijn initiatief een aanvraag voor wil indienen, wordt hij eerst naar de procedurestap ‘Omgevingstafel’ geleid. De eerste stap is de zogenaamde intake. Hierbij wordt het initiatief ambtelijk beoordeeld op gewenst maatschappelijk en ruimtelijk effect.

Wanneer het oordeel positief is, volgt een bestuurlijke afweging van het initiatief. Bij een positief eindresultaat, de gemeente wil meewerken aan het initiatief, wordt de initiatiefnemer uitgenodigd voor een gesprek. In dit gesprek wordt het vervolgproces van de Omgevingstafel geschetst.

De Omgevingstafel

Binnen de Ontwerpserviceformule wordt gewerkt met de Omgevingstafel. Aan deze tafel komen (in een of meerdere sessies) de initiatiefnemer en alle betrokkenen bij elkaar. Het initiatief wordt dan besproken vanuit een positieve grondhouding: hoe maken we het initiatief mogelijk. Het doorlopen van het proces van de Omgevingstafel levert de initiatiefnemer een integraal advies op, waarmee hij de vergunningaanvraag kan opstellen en indienen. Daarna kan de vergunning in acht weken worden afgehandeld. De nieuwe werkwijze van de Omgevingstafel zorgt voor inzicht van de regels die gelden, zowel bij de initiatiefnemer, als de belanghebbende.

Aan de Omgevingstafel wordt direct duidelijk wat de haalbaarheid van een initiatief is en welke integrale adviezen de overheid heeft. Ook wordt duidelijk welke kansen en bedreigingen en oplossingen de belanghebbenden zien. In een gezamenlijke dialoog, met de overheid en de belanghebbenden, wordt gezocht naar een gedragen oplossing, die voor alle betrokken partijen acceptabel is.

3 De Omgevingstafel

3.1 Organisatie

De Omgevingstafel wordt in drie duidelijk afgebakende rondes doorlopen. Bij het intakegesprek wordt met de initiatiefnemer afgesproken wanneer de drie rondes kunnen worden ingepland. Het is dus afhankelijk van de doorlooptijd die de initiatiefnemer wil aanhouden. In dit gesprek wordt ook bepaald welke adviseurs en belanghebbenden aan de Omgevingstafel kunnen en moeten deelnemen.

3.2 Informatie en communicatie

Er worden in ieder geval drie rondes per Omgevingstafel georganiseerd:

1. *Verkennen en definiëren*: met elkaar wordt de omgeving verkend en worden uitgangspunten en kaders besproken en meegegeven aan de initiatiefnemer.
2. *Ontwikkelen scenario's*: op basis van Omgevingstafel 1 heeft de initiatiefnemer een aantal scenario's voor het initiatief ontwikkeld. Iedereen reageert vanuit zijn / haar discipline of belang. Er wordt een voorkeursscenario bepaald.
3. *Opstellen ontwerp*: de initiatiefnemer heeft op basis van het voorkeursscenario een ontwerp bestemmingsplan / voorlopig ontwerp opgesteld. Iedereen reageert vanuit zijn / haar discipline of belang.

3.3 Spelregels

Voor deelname aan de Omgevingstafel gelden een aantal 'spelregels'. Deze spelregels worden bij aanvang van het proces en voor iedere ronde besproken, waarna aan de deelnemers commitment wordt gevraagd. De spelregels zijn:

1. Iedereen doet op voet van gelijkwaardigheid mee en is betrokken;
2. Het algemene uitgangspunt is 'Hoe maken we dit initiatief mogelijk';
3. Deelnemers hanteren een open houding;
4. Iedereen respecteert elkaars' mening, er wordt geen waardeoordeel aan gehangen;
5. Ingeval van een tegenargument wordt gezamenlijk gezocht naar een oplossing.

3.4 Expertmeeting

De Omgevingstafel is een expertmeeting. Vakinhoudelijke experts (interne en externe adviseurs) en omgevingsexperts (omwonenden en/of belanghebbenden) brengen hun deskundigheid in vanuit een positieve grondhouding. Het resultaat is een beter (begrepen) plan.

3.5 Participatieniveau Omgevingstafel

Bij de Omgevingstafel wordt het participatieniveau 'raadplegen' of 'meedenken' ingezet. Besluitvorming is voorbehouden aan het bestuur, waarbij rekening wordt gehouden met wat de adviseurs en belanghebbenden hebben ingebracht.

4 Evaluatie omgevingstafels

4.1 Met wie heeft de evaluatie plaatsgevonden

De Omgevingstafel is met deelnemers van de pilot Omgevingstafels geëvalueerd. De evaluatie heeft plaatsgevonden op vier niveaus: intern, de ketenpartners, de omwonenden en de initiatiefnemers. De verslagen van de verschillende evaluaties zijn bijgevoegd als bijlage.

4.2 Welke vragen zijn gesteld?

In de evaluatie zijn o.a. de volgende vragen aan de orde gekomen:

- Wat vindt u van de vorm Omgevingstafel?
- Voor welke soort bouwopgaven en initiatieven kan de Omgevingstafel worden ingezet?
- Hoe vindt u de communicatie vanuit de gemeente?
- Hoe heeft u de Omgevingstafel ervaren?
- Wat vindt u van de terugkoppeling van de Omgevingstafel?
- Welke punten kunt u zelf nog inbrengen?

Bij de evaluaties intern en met ketenpartners is ook gekeken naar de onderlinge samenwerking.

4.3 Evaluaties (kort)

Hieronder volgen een aantal punten uit de evaluaties. De integrale evaluaties zijn bijgevoegd aan dit rapport.

Evaluatie intern

Het instrument Omgevingstafel leent zich met name voor initiatieven die een grote impact hebben op de leefomgeving. Een goede organisatie van de Omgevingstafel is essentieel. Het begint al bij het kiezen van de juiste thema's en de aanwezigheid van de juiste interne en externe adviseurs. Het is wenselijk om een adviseur van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit en Erfgoed (CRK&E) te betrekken, zodat dat advies meteen meegenomen kan worden. Het is beter om het aantal thema's op de agenda te beperken en per Omgevingstafel dezelfde thema's als rode draad te laten terugkomen. Deze werkwijze brengt consistentie in de Omgevingstafels. Regelmatige terugkoppeling met de portefeuillehouder is aan te bevelen. De benaming van het instrument lijkt soms voor verwarring te zorgen, zowel intern als extern: Omgevingstafel staat voor zowel het instrument als het proces, maar ook voor de afzonderlijke 'tafels'.

Evaluatie ketenpartners

Vooraf eerst een uitvraag over een project en de vraag of er deelgenomen wordt aan de Omgevingstafel. Dan kan er intern bezien worden of het project zich vanuit de expertise ervoor leent om aan te schuiven. Minder thema's is beter dan is er meer ruimte voor het gesprek.

Evaluatie omwonenden

Het is fijn dat de gemeente laat zien dat de omwonenden echt mogen meedenken en dat de initiatiefnemer niet vooraf al een uitgewerkt plan heeft. Daarbij is het goed dat de gemeente de regie heeft, zodat de initiatiefnemer gestuurd kan worden. Aan de Omgevingstafels zitten teveel deelnemers. Het is niet altijd duidelijk waarom de adviseurs aan tafel zitten. Er is door de veelheid aan thema's weinig ruimte voor het gesprek. Ook kan de terugkoppeling beter; elke keer de verslaglegging van de vorige bijeenkomst vastleggen helpt hierbij.

Evaluatie initiatiefnemers

Met name naar omwonenden moet vooraf goed duidelijk worden gemaakt wat de bandbreedte van hun inspraak en invloed is (verwachtingenmanagement). Het is beter wanneer gemeente en initiatiefnemer samen eerst een duidelijk uitgangssituatie en ambitie op hoofdlijnen bepalen. De projectenpagina is een goed instrument geweest.

5 Conclusies & verbeterpunten

5.1 Algemene conclusies

Uit de gesprekken en de pilots is gebleken dat de Omgevingstafel een goed instrument is om te komen tot een integraal advies over een initiatief. De aanvraag omgevingsvergunning die na de inzet van de Omgevingstafel wordt ingediend, maakt hierdoor grotere kans positief beoordeeld te worden. Door de deelname van belanghebbenden lijkt er een kleinere kans op bezwaar en beroep tijdens de wettelijke inspraakprocedure. Het is wel cruciaal dat alle deelnemers zich gehoord voelen en hun bijdrage ofwel terugzien in de plannen ofwel een goede onderbouwing hebben gekregen waarom de bijdrage niet is meegenomen. Wel is aangegeven door de belanghebbenden uit de omgeving dat het fijn is wanneer de gemeente de trekker is van de Omgevingstafels. Zij hebben het idee dat wanneer de gemeente de regierol pakt, ook de belangen van de omgeving beter behartigd worden.

De deelname van leden van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit en Erfgoed aan de Omgevingstafel zorgt ervoor dat ook het advies van de commissie onderdeel uitmaakt van het integrale advies.

De pilots hebben duidelijk gemaakt dat het instrument Omgevingstafel gezien kan worden als participatievorm. Adviseurs en belanghebbenden krijgen een rol in het proces en worden voorafgaand aan het indienen van een omgevingsvergunning betrokken. Het participatieniveau is 'raadplegen' of 'meedenken'. Voor de actoren die tijdens de brede informatiebijeenkomsten worden geïnformeerd geldt het participatieniveau 'informereren' of 'meeweten'.

Het instrument Omgevingstafel leent zich met name voor initiatieven die een grote impact hebben op de leefomgeving. Het zal in de praktijk gaan om plannen die niet passen in het Omgevingsplan en een impact hebben op de directe omgeving. Het ligt voor de hand dat de regie op de participatie bij de gemeente ligt. De uitvoering van het instrument Omgevingstafel wordt in samenspraak met de initiatiefnemer door de gemeente opgepakt, waarbij veel aandacht moet worden besteed aan informatievoorziening en verwachtingsmanagement.

De naam Omgevingstafel kan voor verwarring zorgen: hebben we het over het instrument, het proces of over een afzonderlijke 'tafel'? Vanuit communicatief oogpunt kan het goed zijn om na te denken over een alternatieve naam. Hiervoor is onderzoek noodzakelijk.

5.2 Verbeterpunten

Door het houden van de Omgevingstafels ontstaat een meer integrale afweging en advisering. Hierbij is het van belang dat de thema's tijdens de intake goed bepaald worden. De voorbereiding en het houden van de Omgevingstafels legt wel een beslag op de organisatie: inzet van de adviseurs tijdens de verschillende Omgevingstafels. De kosten kunnen verhaald worden op de initiatiefnemer. Dit

moet vooraf (in het intakegesprek) duidelijk met de initiatiefnemer besproken en vastgelegd worden.

Uit de evaluaties zijn verschillende verbeterpunten voor het instrument benoemd:

1. De Omgevingstafels vergen veel organisatie, daarom is het van belang om goed te kijken waarvoor de Omgevingstafels moeten worden ingezet. Het gaat echt om die projecten die niet binnen het omgevingsplan passen en die grote impact hebben op de leef- en woonomgeving van derden. In 2022 wordt de raad gevraagd de categorieën initiatieven aan te wijzen waarbij verplichte participatie moet plaatsvinden en waarbij een Omgevingstafel als instrument kan worden ingezet.
2. De Omgevingstafel is een expertmeeting, het is een onderdeel van het gehele participatieproces. Naast de Omgevingstafel kan ook een breed startoverleg en een breed overleg tussen de 2e en 3e Omgevingstafel worden georganiseerd. Hierdoor worden ook de andere omwonenden en belanghebbenden betrokken. In dit startoverleg kan de achtergrond van het initiatief en de achterliggende opgave kan worden uitgelegd. Ook is hier ruimte voor de uitleg over het hele proces.
3. Bedenk in de intake, voorafgaand aan de Omgevingstafels, welke thema's besproken moeten worden en welke adviseurs (intern en ketenpartners) aan tafel gewenst zijn. Teveel deelnemers werkt niet.
4. Zorg per Omgevingstafel voor een goede agenda en deel deze vooraf met alle deelnemers. Geef per Omgevingstafel aan welke stap van het proces nu wordt doorlopen. Zorg ervoor dat er aan het eind van de Omgevingstafel een goede samenvatting wordt gegeven en dat deze samenvatting tijdens de volgende Omgevingstafel herhaald wordt.
5. Zorg voor voldoende interne terugkoppelmomenten tussen de portefeuillehouder, de casemanager / projectleider, de adviseur stedenbouw en adviseur ruimtelijke ordening.
6. Zorg voor een helder sjabloon waarin alle interne en externe adviseurs hun advies kunnen opstellen. Dit adviesformulier kan door de initiatiefnemer als bijlage meegestuurd worden met de stukken bij de formele aanvraag omgevingsvergunning.
7. Zorg voor een goede en zorgvuldige verslaglegging en stel het verslag bij een volgende omgevingstafel vast.

5.3 Vertaling in besluiten

Wij stellen de volgende aanbevelingen voor. Deze aanbevelingen moeten ook opgenomen worden in stukken die het college en de raad vaststellen. Het gaat om de verschillende besluiten in het kader van het in werking treden van de Omgevingswet.

Verplichte participatie

- Neem het instrument Omgevingstafel als participatievorm op in de participatieleidraad van de gemeente Gooise Meren.

- Kies ervoor om de regie voor het proces Omgevingstafel gezamenlijk, gemeente en initiatiefnemer, op te pakken.

Verordening Commissie Ruimtelijke Kwaliteit

Zorg dat een lid van de commissie Ruimtelijke Kwaliteit aan de Omgevingstafel deelneemt.

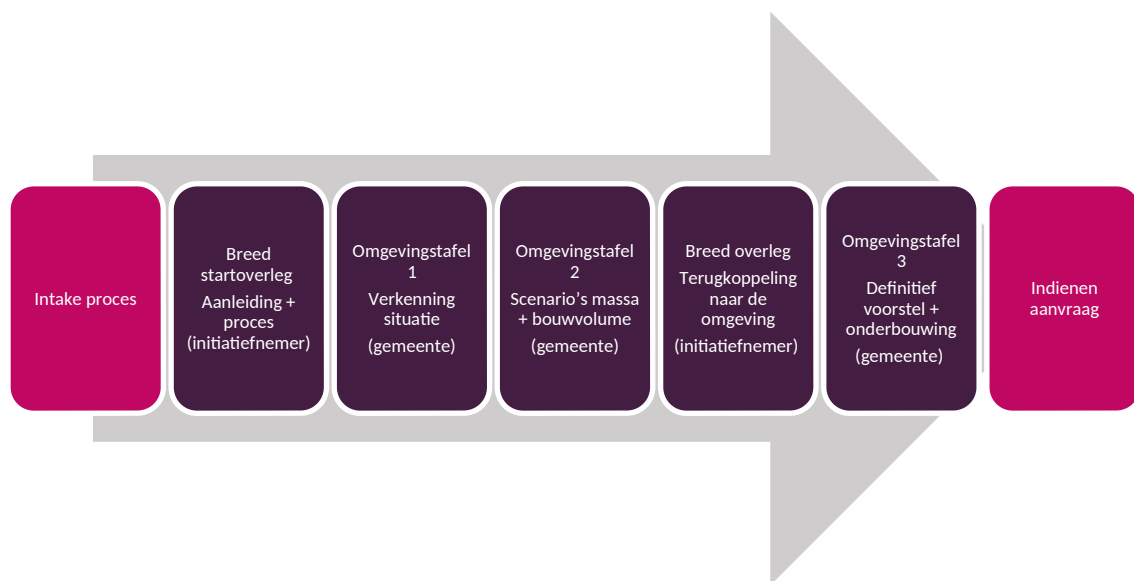
Participatiehandreiking

Onderzoek of een andere naam voor het instrument en/of proces en/of afzonderlijke 'tafel' bijdraagt aan een beter begrip door alle betrokkenen en eenvoudiger communicatie.

6 Wijzigingen Omgevingstafel

De aanbevelingen zijn vertaald naar de verschillende processtappen.

6.1 Processchema

6.2 Processtappen

Intake

- Bij de allereerste beoordeling van het initiatief wordt bepaald of het initiatief geschikt is voor inzetten van het instrument Omgevingstafel. Dit wordt beoordeeld aan de hand van een aantal criteria: omvang, mate van impact op de leefomgeving (verkeer, parkeren, groen) en gevoeligheid.
- Wanneer uit de intake blijkt dat het initiatief geschikt is voor een Omgevingstafel, worden ook de te bespreken thema's (maximaal 3) bepaald die aan de Omgevingstafel behandeld worden. Hierbij wordt ook direct duidelijk welke interne beleidsadviseurs aan tafel komen.
- Aan de ketenpartners wordt gevraagd of zij al dan niet hun expertise aan de Omgevingstafel willen inbrengen.

Intakegesprek met initiatiefnemer

- In het gesprek met de initiatiefnemer wordt uitgelegd waarom het initiatief geschikt is voor het doorlopen van de Omgevingstafel.
- Afsproken wordt op welke wijze de participatie georganiseerd gaat worden en wie welke rol daarbinnen heeft.
- In dit gesprek wordt ook de financiële kant vastgelegd.

Breed startoverleg

- De gemeente en de initiatiefnemer nodigt de omwonenden / belanghebbenden uit voor een startoverleg.

- In dit startoverleg wordt uitleg gegeven over de achtergrond van het initiatief, aan welke gemeentelijke opgave deze tegemoet komt en hoe het proces wordt doorlopen.
- De initiatiefnemer zorgt voor de verslaglegging van de brede participatie.
- Het verslag en presentaties worden gedeeld op de projectenpagina.

Omgevingstafel 1

- De gemeente nodigt de deelnemers van de Omgevingstafel uit, waarbij ook een agenda meegestuurd wordt.
- De gespreksleider zorgt voor een open sfeer en gelijkwaardigheid, legt de spelregels uit, zorgt dat iedereen aan het woord komt en loodst de deelnemers door het proces.
- Met elkaar wordt de omgeving van het initiatief verkend: de initiatiefnemer laat de analyse van de omgeving zien: verkeer, parkeer, huidige bestemming, groen, etc.
- Alle aanwezigen kunnen na elkaar hun aandachtspunten, bedenkingen en randvoorwaarden voor de locatie meegeven aan de initiatiefnemer.
- De samenvatter geeft een goede samenvatting per thema van het gesprek.
- Het verslag en presentaties worden gedeeld op de projectenpagina en wordt in een volgende omgevingstafel vastgesteld.
- De interne –en externe adviseurs leggen hun advies vast in het daarvoor geschikte sjabloon.

Omgevingstafel 2

- De gemeente nodigt de deelnemers van de Omgevingstafel uit, waarbij ook een agenda meegestuurd wordt.
- De gespreksleider zorgt voor een open sfeer en gelijkwaardigheid, legt de spelregels uit, zorgt dat iedereen aan het woord komt en loodst de deelnemers door het proces.
- De casemanager / projectleider geeft aan hoe het proces eruit ziet en bij welke stap we nu zijn.
- Het verslag van de vorige tafel wordt vastgesteld.
- De gespreksleider herhaalt de samenvatting per thema van de eerste Omgevingstafel.
- De initiatiefnemer laat een aantal mogelijke scenario's (volumestudies) zien voor het initiatief.
- Alle aanwezigen kunnen na elkaar hun mening, aandachtspunten op de scenario's geven.
- Eén van de scenario's wordt aangewezen om verder uit te werken.
- De samenvatter geeft een goede samenvatting van het gesprek.
- Het vastgestelde verslag van de vorige tafel en het nieuwe verslag en presentaties worden gedeeld op de projectenpagina.
- De interne –en externe adviseurs leggen hun advies vast in het daarvoor geschikte sjabloon.

Brede overleg

- De gemeente en de initiatiefnemer nodigen de omwonenden / belanghebbenden uit.
- De initiatiefnemer geeft een presentatie met daarin:
  - Korte analyse van de omgeving + aandachtspunten die zijn meegegeven
  - Scenario ontwikkeling;
  - Keuze scenario;

- Alle aanwezigen kunnen ook hun aandachtspunten meegeven.
- Alle aanwezigen kunnen hun vragen stellen.
- De initiatiefnemer zorgt voor de verslaglegging van de brede participatie.
- Het verslag en presentaties worden gedeeld op de projectenpagina.

Omgevingstafel 3

- De gemeente nodigt de deelnemers van de Omgevingstafel uit, waarbij ook een agenda meegestuurd wordt.
- De gespreksleider zorgt voor een open sfeer en gelijkwaardigheid, legt de spelregels uit, zorgt dat iedereen aan het woord komt en loodst de deelnemers door het proces.
- De casemanager / projectleider geeft aan hoe het proces eruit ziet en bij welke stap we nu zijn.
- Het verslag van de vorige tafel wordt vastgesteld.
- De gespreksleider herhaalt de samenvatting van de tweede Omgevingstafel.
- De initiatiefnemer geeft de brede participatie weer.
- De initiatiefnemer laat de uitwerking van het initiatief zien.
- Alle aanwezigen kunnen na elkaar hun mening, aandachtspunten op de uitwerking geven.
- De samenvatter geeft een goede samenvatting van het gesprek.
- Het vastgestelde verslag van de vorige tafel en het nieuwe verslag en presentaties worden gedeeld op de projectenpagina.
- De interne –en externe adviseurs leggen hun advies vast in het daarvoor geschikte sjabloon.

7 Communicatie

Met de keuze voor de inzet van het instrument Omgevingstafel kies je (voor de actor belanghebbenden) voor de participatieniveaus:

1. Raadplegen / meedenken: de (afvaardiging van) belanghebbenden doen mee aan de Omgevingstafels, geven hun mening t.a.v. het initiatief en geven aan input voor de verrijking van het initiatief.
2. Informeren: de belanghebbenden worden tijdens de twee brede overleggen of bijeenkomsten bijgepraat over het initiatief.

Deze keuze vraagt om de inzet van minimaal de volgende communicatiemiddelen:

Wat	Waarvoor	Wie
Projectenpagina	Pagina over het initiatief waar alle brieven, presentaties, verslagen e.d. komen te staan.	gemeente
Participatie en communicatieplan	Plan met uitleg over de wijze van participeren en communiceren	gemeente
Uitnodigingsbrief startoverleg	Brede uitnodiging om aanleiding en proces te bespreken.	Gemeente en Initiatiefnemer
Uitnodigingsbrief deelname aan de Omgevingstafel	Brede uitnodiging om deel te nemen als expert vanuit de woonomgeving	gemeente
Mail uitnodiging Omgevingstafels	Uitnodiging voor de Omgevingstafels met agenda	gemeente
Uitnodigingsbrief brede bijeenkomst	Brede uitnodiging om de omgeving te informeren over het initiatief	Gemeente en Initiatiefnemer
Logboek	Overzicht van alle verschillende communicatie en participatiemomenten	Gemeente en initiatiefnemer
Verslagen	Verslagen van alle bijeenkomsten en Omgevingstafels	Gemeente en initiatiefnemer
Presentaties	Presentaties van alle bijeenkomsten en Omgevingstafels	Gemeente en initiatiefnemer
Besluitvormingsstukken	Raadsvoorstellen en raadsmededelingen en bijbehorende bijlagen	Gemeente

Bijlage 1 Evaluatie intern

Er is een eerste evaluatie van 5 november 2020. Hierin is ook de evaluatie van de ketenpartners opgenomen.

De tweede evaluatie dateert van 21 januari 2021 en betreft een evaluatie met een brede ambtelijke groep.

Betreft Pilots Omgevingstafels – eerste evaluatie
Datum 5 november 2020

1. Pilots Omgevingstafels

Het instrument Omgevingstafel helpt bij het bereiken van snellere en betere besluitvorming en gaat uit van het vroegtijdig betrekken van de omgeving bij initiatieven die van invloed zijn op de leefomgeving.

De nieuwe werkwijze aan de Omgevingstafel maakt voor de initiatiefnemer en de belanghebbende inzichtelijker welke regels gelden. Aan de Omgevingstafel wordt direct duidelijk wat de haalbaarheid van een initiatief is en welke integrale adviezen de overheid heeft. In dialoog met de overheid en de belanghebbenden wordt gezocht naar een gedragen oplossing.

Gooise Meren is gestart met drie pilots:

<i>Pilot</i>	<i>Resultaat</i>	<i>Proces</i>
Sint Vitusstraat 17 Bussum	Sloop / nieuwbouw	Bestemmingsplan
Verlosserkerk Bussum	Ontwikkelrichting	Ambitiedocument
Gooise Warande Bussum	Nieuwbouw	Bestemmingsplan

2. Opbouw evaluatie

We zijn ongeveer halverwege de processen. Bij alle omgevingstafels zijn twee omgevingstafels georganiseerd. Daarom willen we een eerste evaluatie doen. De evaluatie wordt op verschillende onderdelen gedaan:

- Processtructuur
- Draaiboek Omgevingstafels
- Thema's
- Begeleiding Omgevingstafels
- Nieuwe rol: beslisser
- Adviseurs intern
- Adviseurs extern - ketenpartners
- Omwonenden
- Intern overleg
- Extern overleg met initiatiefnemer
- Gebruik sjablonen
- Kosten

3. Evaluatie

Processtructuur

Bij de pilots zijn we uitgegaan van de structuur van de VNG. We gaan uit van drie Omgevingstafels van één uur. Tussen Omgevingstafel twee en drie is er een zitting bij de CRK&E en wordt een brede participatie door de initiatiefnemer georganiseerd.

- De gekozen processtructuur lijkt te werken. De eerste twee Omgevingstafels zijn goed verlopen.
- De ervaring leert dat een Omgevingstafel zeker twee uur duurt. Dit wordt als lang ervaren door alle deelnemers.

Draaiboek Omgevingstafels

Bij de pilots zijn we uitgegaan van het draaiboek van de VNG. Dit is op een specifieke manier opgebouwd rondom thema's met een strak schema over wanneer wie aan de beurt is.

- Het draaiboek is omslachtig met veel rondes. Hierdoor is er weinig ruimte voor dialoog. We hebben het draaiboek aangepast, zodat iedereen wat ruimer aan het woord kan komen.

Thema's

In het VNG draaiboek was het gebruikelijk rondom een aantal thema's het gesprek te voeren. We hadden in eerste instantie gekozen voor vier thema's.

- Vier thema's is teveel voor de Omgevingstafel. Maximaal drie thema's kunnen aan de orde komen.

Begeleiding Omgevingstafel

Bij deze pilots is gekozen om de begeleiding van de Omgevingstafels te beleggen bij een gespreksleider met veel ervaring met het begeleiden van bijeenkomsten met veel partijen.

- De begeleiding door een onafhankelijke gespreksleider geeft rust. Wanneer je als projectleider / casemanager deze rol erbij hebt, kun je je niet concentreren op je andere rol.
- Binnen het team Communicatie moet ook gekeken worden of deze rol opgepakt kan worden door de adviseur Communicatie van het project.
- De gespreksleider had de coördinatie van de Omgevingstafel goed onder controle.

Nieuwe rol: Beslissers

In het VNG model wordt een nieuwe rol geïntroduceerd: de beslissers. Deze geeft na elk thema een samenvatting hetgeen gezegd is en geeft richting aan voor de volgende Omgevingstafel.

- De titel van deze rol is na de eerste Omgevingstafel verandert in Samenvatter. De naam Beslissers was lastig, er licht namelijk geen mandaat bij deze rol.
- Het samenvatten per thema lijkt goed te gaan en geeft richting voor de volgende Omgevingstafel.

Adviseurs intern

Voor de vier thema's waren veel collega's uitgenodigd, vanuit elk beleidsveld is getracht één adviseur aan te haken.

- De advisering kan concreter (hiervoor is het mogelijk om een handleiding Omgevingstafel op te stellen).
- Per thema kunnen minder adviseurs aan tafel zitten (bijvoorbeeld de keuze maken bij Verkeer & Parkeren en Veilig Wonen)
- In het draaiboek goed aangeven welke adviseur aanschuift.

Adviseurs extern - ketenpartners

De ketenpartners zijn voor elke Omgevingstafel uitgenodigd. Zij waren zeer geïnteresseerd in deelname aan de tafels. Bij de eerste Omgevingstafel waren zij allen gekomen, maar bij de tweede Omgevingstafel hebben bijna alle ketenpartners aangegeven dat deze sessie voor hen niet interessant was. Wel hebben zij hun advies in het sjabloon genoteerd.

- De ketenpartners zien de meerwaarde van de Omgevingstafel in. Door vroegtijdig betrokken te zijn bij initiatieven kunnen zij al in een vroeg stadium aandachtspunten aan een initiatiefnemer meegeven. Dit heeft levert een kwalitatieve meerwaarde op voor het hele ontwikkel- en ontwerpproces.
- De ketenpartners moeten goed nadenken aan welk project zij willen deelnemen. Dit kan bij de intake uitgevraagd worden. Zij kunnen in deze fase aangeven of ze fysiek aanwezig willen zijn bij een Omgevingstafel of dat zij het bij advisering via het verslag houden.
- Afhankelijk van het type projecten kijken de ketenpartners welke collega's worden uitgenodigd:
  - *Ontwikkel-service*: adviseurs beleid (plannen meer op hoofdlijnen)
  - *Ontwerp-service*: adviseurs vergunningen (meer concrete plannen)
- De ketenpartners worden vooral voor de eerste en laatste sessie uitgenodigd.
- De ketenpartners kunnen hun advies goed kwijt in het sjabloon voor het verslag.

Omwonenden

Per Omgevingstafel zijn steeds maximaal 8 omwonenden uitgenodigd. De omwonenden hebben aangegeven dat zij de gesprekken concreet en opbouwend vonden. En dat zij het fijn vinden om in zo'n vroeg stadium betrokken te worden.

- De insteek van omwonenden is niet 'professioneel', maar bedoeld om vanuit hun ervaring in de eigen woonomgeving inzichten op te doen.
- Het taalgebruik van de professionals moet zich aanpassen aan dat van de omwonenden, maar dat gaat best goed.
- Er wordt een goed beeld gekregen van de problematiek die de omwonenden in hun woonomgeving ervaren.
- Zorg ervoor dat de verslaglegging elke volgende tafel vastgesteld wordt door alle aanwezigen.

Intern overleg

Bij de Omgevingstafels is weinig intern overleg gevoerd.

- De intake rondom projecten moet beter gestructureerd worden.
- Er moet een procesomschrijving van de Omgevingstafel komen, met daarin een aantal interne afstemmomenten.
- Na de tweede Omgevingstafel is een extra afstemmoment met de verantwoordelijke portefeuillehouder.

Extern overleg met initiatiefnemer

Voor de Omgevingstafels is er soms wel en soms niet met de initiatiefnemer gesproken. Dit gaf dan ook wisselende resultaten in de Omgevingstafel zelf.

- Voor elke Omgevingstafel is een kort moment met casemanager / projectleider, stedenbouwkundig adviseur en de initiatiefnemer om de volgende Omgevingstafel en de daar te tonen stukken door te nemen.
- Er moet een procesomschrijving van de Omgevingstafel komen, met daarin een aantal externe afstemmomenten.

Gebruik sjablonen

Het VNG heeft een standaard sjabloon opgesteld waarin het advies voor de Omgevingstafels kan worden opgenomen. Dit sjabloon is door GM aangepast en uitgebreid met de verslagen.

- De verschillende teams hebben aanpassingen gedaan aan het basis sjabloon.
- De verslagen van de verschillende Omgevingstafels zijn ook toegevoegd aan het sjabloon.
- Het is goed om één integraal verslag te hebben van alle Omgevingstafels.
- Het sjabloon is wel erg groot en kan moeilijk gedeeld worden.
- Kijken of het sjabloon op één centrale plaats kan worden gezet.

Kosten

De kosten voor de Omgevingstafels zijn inzichtelijk gemaakt.

- Alle processtappen zijn op een rij gezet.
- De kosten voor de verschillende adviseurs zijn in beeld.
- De kosten worden uiteindelijk in de legesverordening opgenomen.
- De initiatiefnemer krijgt een factuur van de kosten via de leges.

4. Conclusie evaluatie

1. De basis was het draaiboek van de VNG. Dit is vanuit de eigen ervaring veranderd.
2. Er waren teveel thema's, we doen nu minder thema's, maar meer integraal.
3. De begeleiding door een gespreksleider is bij deze Omgevingstafels zeer belangrijk.
4. De rol van Samenvatter geeft richting.
5. Er zijn teveel interne adviseurs betrokken, dat wordt afgeschaald.
6. Voor elke Omgevingstafel een kort afstemmoment met projectleider / casemanager, stedenbouwkundig adviseur en initiatiefnemer.
7. Na tweede Omgevingstafel kort moment door casemanager met portefeuillehouder.
8. Ketenpartners kunnen al bij de Intake aangeven of ze wel of niet betrokken willen worden en hoe (bij de gesprekken of alleen via het sjabloon)?
9. Het sjabloon moet op een centrale plek > Intranet.

Betreft Evaluatie Omgevingstafel
Aanwezig Betrokken projectleiders, beleidsadviseurs en
 beleidsondersteuners intern
Datum 21 januari 2021

1. Evaluatievragen

- a) De voorbereiding voor de Omgevingstafel in het algemeen: is het concept Omgevingstafel duidelijk?
- b) De voorbereiding van de Omgevingstafels per project: is er voorafgaand aan de Omgevingstafels genoeg informatie gekomen, etc., invullen adviesformulier?
- c) De Omgevingstafels zelf: samenstelling aanwezigen, behandeling thema's, duur?
- d) Afhandeling van de Omgevingstafels: nazorg, terugkoppeling, procedure bij college en raad?
- e) Overige observaties, kanttekeningen, suggesties etc.

Ad a. Voorbereiding van de Omgevingstafel in het algemeen

HG	De omwonenden zijn per brief uitgenodigd met daarin de bedoeling van de Omgevingstafels. Dit is ook tijdens de OT zelf herhaald. Omwonenden zoeken altijd naar mogelijkheden om het proces naar hun hand te zetten. Je moet de boodschap dat we samen naar een eindresultaat werken goed brengen.
BB	Het concept is nieuw en nog onbekend. Daarom in het begin niet altijd even duidelijk. Maar goed dat we ermee bezig zijn gegaan: Leren door te doen.
WV	We moeten ook het bestuur en het college duidelijk maken dat de OT niet voor alle projecten inzetbaar zijn. Participatie blijft maatwerk. OT is één van de participatie instrumenten. Bij een intake van een project moet je dit beoordelen.
VB	De OT kost erg veel tijd. Goed nadenken voor welk type projecten de OT inzetbaar is.
MN	Niet elk project is mogelijk geschikt voor een OT. Soms is het eindresultaat te abstract, soms is er teveel historie. Dan loopt het proces toch anders.
AM	Inmiddels wel, maar alles is even wennen wanneer je het voor het eerst doet. Het doel is misschien niet helemaal duidelijk. Het lijkt me dat de omgeving meer wordt betrokken zodat in een later stadium het proces soepeler verloopt en alle belangen worden gehoord.
EF	Het concept was duidelijk. Ik vond de formulieren waar de input ingevuld moest worden niet altijd duidelijk. Had vaak het gevoel dat de eerste input al volledig was.
BJE	Ja, het concept is duidelijk.
JH	Ja
LV	Ja
CM	Het concept Omgevingstafel is duidelijk. Het is van groot belang is dat er goed wordt afgestemd met de buurt wat hun rol is en hoever hun inspraak gaat. Ik denk dat het heel belangrijk is om een protocol te maken aangaande invloed buurt op de planvorming, dit voorkomt veel teleurstellingen en ergernis bij omwonenden. Dit is ook iets dat belangrijk is in de nazorg, je kan als gemeente nooit alle verschillende belangen op dezelfde wijze dienen, waardoor het belangrijk is om in de nazorg je keuzes daarin toe te lichten.

Conclusies:

1. Bepalen voor welk type projecten een Omgevingstafel kan worden georganiseerd.
2. Bij de intake van een nieuw initiatief moet gekeken worden of het instrument OT ingezet kan worden.
3. Duidelijk aangeven wat de scope van een project is.

Ad b. De voorbereiding van de Omgevingstafels per project:

HG	Het is prettig wanneer ik voor de vergadering een overzicht heb van alle deelnemers (namen en rollen). De adviezen van de omgeving moet je tijdens de OT zelf ophalen, dat duurt soms even. De omwonenden moeten ook wennen aan het feit dat ze mee mogen praten.
BB	De formulieren waren nuttig, maar de uitvraag kan concreter. Tijdens de OT niet al teveel adviseurs aan tafel, dat heeft geen toegevoegde waarde voor het gesprek. Soms was er geen agenda, dan wist je niet wat er besproken zou worden.
WV	Aan de voorkant moet beter gekeken worden wie uitgenodigd wordt als adviseur. Dit geldt ook voor de ketenpartners. Zij kunnen ook tijdens de Intake al aangeven of ze wel of niet aanwezig willen zijn bij de OT.
VB	Niet alle adviseurs hoeven direct aan tafel te zitten, sommige adviseurs geven geen advies op omgevingsaspecten, dan is het prima dat het formulier alleen wordt ingevuld.
MN	Betere informatie van de initiatiefnemer voorafgaand aan de OT's. De informatie kan dan gecontroleerd worden en deze informatie kan dan ook gedeeld worden met de adviseurs, dan krijg je betere adviezen. En zo kan vooraf gecontroleerd worden of hetgeen de initiatiefnemer aangeleverd heeft ook matcht met wat er tijdens de vorige OT gevraagd werd.
AM	Ja! Wel is niet altijd duidelijk wat van de adviseurs wordt verwacht. Tot welk punt is informatie nog relevant. Voorbeeld: laatst gaf ik aan dat er rekening gehouden moet worden met doelgroepen en dus eventuele gehandicapten parkeerplaatsen. Dit valt niet onder de omgevingstafel omdat het een uitwerking is. Ik ben wel van mening dat dat soms lastig is, een doelgroep kan effect hebben op het ontwerp en wanneer je dat niet mee neemt dan sluit je die optie dus eigenlijk al uit.
LT	Voorafgaand aan de OT kreeg iedere adviseur de link naar de stukken en het formulier.
EF	Prima
BJE	ja
JH	Ik heb tot nu toe alleen bij Verlosserkerk gezeten. Voor dat traject vond ik dat helder.
LV	In het begin was mij niet duidelijk wat er van de gemeentelijke adviseurs aan bijdrage verwacht werd. En dat de spreektijd per adviseur kort was. Er was geen integrale afstemming tussen gemeentelijke adviseurs vooraf. Er was wel afstemming tussen terrein Wonen en Sociaal Domein maar dat is zelf georganiseerd.
CM	De voorbereiding was ik niet bij betrokken dus kan ik niets over zeggen. De samenstelling vond ik nogal uitgebreid, maar denk wel dat dit nodig is zolang er maar niet 2 of meer mensen zijn met hetzelfde belang of expertise.

Conclusies:

1. Bij de Intake bepalen welke adviseurs (inclusief adviseurs Ketenpartners) aan tafel moeten zitten.
2. Voorbereiding van de OT: rondsturen agenda + deelnemerslijst
3. Bij het versturen van het formulier aangeven wat van hen verwacht wordt.
4. Stukken initiatiefnemer op tijd, zodat de informatie op orde is en op tijd gedeeld kan worden met de adviseurs.

Ad c. De Omgevingstafels zelf

HG	Liever minder thema's, dan kun je wat langer stilstaan per thema. De omwonenden moeten het gevoel krijgen dat ook hun punten meegenomen worden. Ook goed om elke keer dezelfde thema's per project te hanteren, dan kun je daar steeds op teruggrijpen.
BB	Voor de samenvatter werkt het goed om de OT in thema's op te delen. Het wordt de omwonenden ook duidelijk hoe breed de gemeente moet kijken, welke opgaven er allemaal zijn. Erg fijn dat er onafhankelijke voorzitter is.
WV	De OT werd teveel opgedeeld, eerst de hele presentatie en daarna per thema opdelen.
VB	Nadat de presentatie gegeven is, pas de generale thema's bespreken, dan kun je ook gerelateerde zaken bespreken.
MN	Voor de omwonenden werkt het beter om eerst een integraal verhaal te horen. Het is wel fijn wanneer ook de ontwikkelaar toont dat hij de meerwaarde van een OT ziet (lichaamstaal).
AM	<ul style="list-style-type: none"> • Ik denk dat er te veel adviseurs bij worden betrokken. Het kost erg veel tijd en in verhouding zijn de rollen voor de adviseurs erg klein. Dit zou in veel van de gevallen ook op schrift aangeleverd kunnen worden • De omgevingstafels duren (te) lang • Voorbeeld: verkeer is vaak een emotioneel onderwerp maar komt relatief kort aan de beurt. Het enige wat ik eigenlijk elke keer zeg is dat aan de parkeernorm moet worden voldaan. Suggestie: wanneer duidelijk is dat het heel erg leeft onder de participanten en overige (verkeer of parkeer)zaken worden betrokken bij het initiatief dat alleen dan verkeer of parkeren aanschuift. • Verder denk ik ook dat parkeren en verkeer door 1 adviseur gedaan kan worden
EF	<p>Vond de sessies echt heel lang duren en daar tegen over weinig spreektijd voor de adviseurs. Ook was niet elk specialisme aan tafel en zou je toch vooraf ook bij deze collega's informatie moeten ophalen. Het lijkt mij handig als er van te voren al een soort standaard lijst is met eisen en wensen die dan tijdens de tafels nog even langs gelopen kunnen worden en evt aangevuld. De duurzaamheidstool die we aan het ontwikkelen zijn kan dit bv zijn, aangevuld met specifieke eisen (als die er zijn bv vanuit mobiliteit of water). Per ontwikkeling zit ik nu op minimaal 4,5 uur aan omgevingstafel en minimaal half uur per omgevingstafel aan voorbereiding. Dus totaal om 6 uur per ontwikkeling. Dat is best veel uren.</p> <p>Ik had het idee dat omwonenden niet altijd snapten wat de bedoeling was en dat het voor hen af en toe te snel ging. Ook de verhouding tussen vakmensen en belanghebbende lijkt wat scheef op deze manier.</p> <p>En moeten specialisten er bij elke fase bij zijn vraag ik mij af.</p>
BJE	M.b.t. de Sint Vitusstraat: te weinig concrete afspraken, onduidelijkheid m.b.t. beschikbare budgetten, geen prioritering t.o.v. vergelijkbare (stedelijke) situaties, geen beeld van hoe het nu verder gaat, ik zie de realisatie van de woningen niet als een aanleiding om dan ook maar even de omgeving mee te nemen, hier zou een andere afweging aan ten grondslag moeten liggen, kost veel tijd terwijl de bijdrage beperkt is.
JH	Bij de Verlosserkerk had het idee dat mijn aanwezigheid met name tijdens de eerste bijeenkomst van belang was. Daarbij ging het om het meegeven van kaders vanuit erfgoed. Het adviseren van schetsontwerpen, zoals bij de tweede sessie, is niet een rol die m.i. bij de beleidsadviseur erfgoed ligt (bij stedenbouw is dit wellicht weer anders?). Advisering ligt ihgv monumentenstatus bij Crke.

LV	De sessies duurde mij te lang in verhouding tot mijn eigen spreektijd.
----	--

Conclusies:

1. Bij de intake bepalen welke bredere hoofdthema's er spelen: welke maatschappelijke opgaven moeten benoemd worden.
2. Starten met de presentatie van de initiatiefnemer, daarna per thema de rondes doen.

Ad d. De nazorg van de Omgevingstafels

HG	Nazorg niet meegekregen.
BB	Maak de cirkels rond: geeft elke keer een terugkoppeling wat gedaan is met de vorige opmerkingen. Daarna pas verder met de vervolgstap.
WV	Afhankelijk van het eindproduct laten zien wat er met de opmerkingen is gebeurd. Ook als er niks met de opmerking is gedaan, dan toch even terugpakken.
VB	De verslaglegging moet kort en snel na de OT verzorgd worden. Dit gebeurde niet altijd. Er moet een continue lijn tussen de OT's zitten. Nu soms een te lange periode. Ook in de OT vragen of er opmerkingen op het verslag zijn.
MN	Het kernteam (Casemanager / projectleider / adviseur RO / adviseur Stedenbouw) hadden tussendoor wel afstemming nodig over de voortgang van de Omgevingstafel. Gaandeweg de pilots hebben we dat ook opgepakt
AM	Het is mij niet duidelijk wat de vervolgstappen zijn, maar waarschijnlijk heb ik zelf niet goed opgelet.
EF	Daar kan ik niks over zeggen. Dat is mij niet helemaal duidelijk. Komt het definitieve ontwerp nog een keer langs?
BJE	Zie vorig antwoord
JH	Dit deel heb ik niet helemaal meegekregen, dus ik weet het niet.
LV	Nauwelijks sprake van.

Conclusies:

1. Verslag OT snel na het overleg versturen.
2. Continue lijn in de OT: laat ook zien bij een opvolgend OT wat er gedaan is met de conclusies / opmerkingen uit de vorige OT.
3. Tussen de OT's kernteam (RO/projectleider/stedenbouw/casemanager) afstemmingsmomenten over de voortgang en de voorbereiding op de volgende tafel

Ad d. Overige observaties, kanttekeningen, suggesties, etc. Rollen

HG	Er was af en toe rolverwarring. Het is wel goed om de adviseur RO apart te hebben voor de inhoud. Onafhankelijke voorzitter werkt goed. Mogelijk ook andere collega's die de rol van voorzitter kunnen doen.
BB	De rol van Samenvatter was nieuw. Mogelijk kan de rol van CM en Samenvatter samengetrokken worden. Maar dan moet er ook een aparte adviseur RO zijn.
WV	Sommige rollen kunnen gecombineerd worden, wel ondersteuning voor opstellen verslag. Bij een complexe casus de rollen Casemanager en adviseur RO apart houden.
VB	Notuleren en adviseren op de inhoud gaat niet samen.
LV	<ul style="list-style-type: none"> • Gesprekleiding als prettig ervaren. Ook complimenten voor de Samenvatter. Prettig om digitaal een voorzitter in een fysieke ruimte te zien staan, dat motiveerde en activeerde mij meer dan alleen een beeldscherm met de hoofden van de aanwezigen. • Input vanuit Sociaal Domein was erg summier verwerkt in het ambitiedocument. De schriftelijke input vanuit het Sociaal Domein in het format was veel uitgebreider. Wat wordt daarmee gedaan?
EF	De rol van beslisser zou je anders moeten noemen. De samenvatter. Dit is een hele belangrijke rol in de sessies evenals de voorzitter.
BJE	Meer projectmatige aanpak met duidelijke (financiële) kaders en een duidelijke opdracht van een zichtbare opdrachtgever.
JH	Wel redelijk tijdsintensief voor de afzonderlijke beleidsambtenaren. Je zit er het hele overleg bij, terwijl je voor een klein deel betrokken bent. Daarnaast liepen de twee bijeenkomsten enigszins uit. Kan wellicht nog wat strakker geleid worden. Misschien max. spreektijd, ook voor omwonenden.
MT	Is het handig dat de casemanagers al in zo'n vroeg stadium aan moeten schuiven, of dat wellicht een 2 ^e of 3 ^e sessie handiger is. Ik denk dat dit ook zeer sterk afhankelijk is van hoe vaak een project met deze omvang voorkomt. Als we wekelijks omgevingstafels hebben, waarbij er nog weinig tot geen inbreng van de casemanager nodig is, dan kost dit heel erg veel tijd. Is het hooguit 1x per maand dan is die belasting al minder natuurlijk.

Conclusies:

1. Rollen goed omschrijven: onafhankelijke voorzitter, casemanager is ook samenvatter, casemanager geen inhoudelijke rol geven, aparte adviseur RO.
2. Inzetten projectondersteuning voor notulen.

Projectenpagina

HG	Helder, alle informatie te vinden op één plek.
BB	Het hielp ook bij de voorbereiding, alle informatie was daar verzameld.
WV	Prima
MN	Geen gebruik van gemaakt, de informatie werd ook netjes rondgestuurd.

Conclusies:

1. Geen wijzigingen, werkt prima.

2. Hoe nu verder?

- Evaluatie uitschrijven, ook de evaluatie met de ketenpartners erbij betrekken.
- Evaluatie richting college en bestuur
- Kernteam intake inrichten
- Intake verder uitwerken, daarbij de conclusies van deze evaluatie erbij betrekken.

- Proces Intake - Omgevingstafel uitschrijven
- Nieuw project pakken en alle verbeteringen doorvoeren en uitproberen

Bijlage 2 Evaluatie omwonenden

Deze evaluatie is op 18 mei 2021 gehouden n.a.v. de Omgevingstafels rondom de ontwikkeling Sint Vitusstraat 17 te Bussum

Aanwezig	Floor Elderman Bewoners Bewoner Hannie de Groot Antoinette Soede	Raadslid Hart voor NMB Betrokken bij project Sint Vitusstraat 17 Betrokken bij project Verlosserkerk Gespreksleider – Gooise Meren Projectleider OW - Gooise Meren
Betreft	Omgevingstafel Evaluatie Omwonenden	
Datum	18 mei 2021	

1. Welkom & Opening

Antoinette Soede opent de vergadering en heet iedereen welkom. Doel van het gesprek is de evaluatie van pilot met de Omgevingstafels. Het is belangrijk om de pilot van de Omgevingstafels te evalueren. Er is al een gesprek geweest met de ketenpartners en met de eigen organisatie. Nu wordt het gesprek aangegaan met enkele betrokken bewoners, de experts van hun woonomgeving.

2. Omgevingstafels

De Omgevingstafel is een instrument met als doel om in een vroegtijdig stadium met verschillende partijen in gesprek te gaan over een (her) ontwikkeling. De Omgevingstafel is een expertmeeting waarin verschillende experts met elkaar praten over deze (her) ontwikkeling, ieder vanuit zijn of haar eigen discipline. Met deze kennis en advisering kan de ontwikkeling zich verrijken. Omdat het gaat om een integrale kijk, dus vanuit meerdere perspectieven, kan daarnaast meer draagvlak voor de opgave die voorligt ontstaan. Vaak weten de deelnemers voorafgaand aan de Omgevingstafel niet welke opgaven allemaal voorliggen.

3. Wat vindt u van het idee Omgevingstafel? Meer vroegtijdig betrekken van de omgeving bij initiatieven van derden.

Het idee om vroegtijdig betrokken te worden is fijn, want het is onze leefomgeving die gewijzigd gaat worden. Door betrokken te worden kan onze inbreng ook worden meegenomen in het gehele ontwerp. Geeft het gevoel serieus genomen te worden. Maar het proces van de Omgevingstafels was vooraf niet duidelijk: het doel, de rollen, de processtappen, daar is onvoldoende over gecommuniceerd.

Verbetering:

Start het participatieproces met een brede startbespreking. Hierin kunnen zowel de initiatiefnemer en de gemeente uitleggen wat de bedoeling is. De initiatiefnemer kan uitleg geven over de reden van het project, de gemeente kan uitleg geven over het participatieproces: de Omgevingstafels, de brede participatie e.d. Geef ook aan wat de rol van de inwoners is die aan tafel zitten, waar kan over meegesproken worden, waarover niet. Geef aan welke maatschappelijke opgaven vanuit de gemeente mee worden gegeven.

4. Voor welke bouwopgaven kan de Omgevingstafel worden ingezet?

Het gaat om bouwopgaven die directe en grotere invloed hebben op de leefomgeving van de bestaande bewoners. Meestal gaat het om de grotere projecten, waar ook een ontwikkelaar het initiatief oppakt. Het gevoel heerst dat vooral ontwikkelaars, door het commercieel belang, minder oog hebben voor de leefomgeving. Hierbij is het dus belangrijk dat de gemeente het belang van de omgeving en de bewoners behartigt.

Verbetering:

De raad wordt in de komende periode voorgesteld categorieën aan te wijzen van projecttypen waarbij de gemeente meer de regierol bij de participatie pakt. Onderzocht wordt of dit bijvoorbeeld de categorie is waar een commercieel belang speelt.

5. Hoe vindt u de communicatie vanuit de gemeente? Denk daarbij aan de brieven, projectenpagina, terugkoppeling;

Het startfilmpje van wethouder Jorrit Eijbersen leek te suggereren dat iedereen aan de Omgevingstafel kan deelnemen, terwijl dit in de praktijk slechts voorbehouden is aan maximaal 8 omwonenden. Deze boodschap was dus niet duidelijk gebracht. Ook de brieven en dergelijke bevatten nog veel ambtelijke taal. Dat de Omgevingstafel voortvloeit uit de Omgevingswet is voor inwoners ook niet relevant. Houdt de communicatie simpel en transparant, maak het laagdrempelig.

Verbetering:

Er wordt nog meer gekeken naar duidelijkheid van de geschreven stukken. Het is erg belangrijk dat de boodschap goed en duidelijk gecommuniceerd wordt, voor alle verschillende doelgroepen in alle verschillende wijken. Daarnaast moet per omgevingstafel ook de verslaglegging vastgesteld worden.

6. Hoe hebt u de Omgevingstafel zelf ervaren? Gespreksleider, deskundigheid, indeling thema's, eigen inbreng:

- De Omgevingstafels werden goed begeleid door de gespreksleider.
- De Omgevingstafel was omvangrijk, veel verschillende adviseurs, zowel van binnen- en buiten de gemeentelijke organisatie. De bewoners vonden dat er eigenlijk teveel mensen aan tafel zitten, ze hadden verwacht dat de gemeente met één adviseur zou komen die op alle thema's zou kunnen adviseren. Het was wel prettig dat de adviseurs vaak met de bewoners op één lijn zaten, bijvoorbeeld over het vergroenen van de buitenruimte, het behoud van de bomen. Hierdoor voelden de bewoners zich gesterkt.
- De discussie tussen de adviseurs vond men vreemd, waarom werd er niet één integraal advies gegeven.
- Er waren veel thema's die besproken moesten worden met veel adviseurs, hierdoor was er uiteindelijk weinig ruimte voor de dialoog.
- De betrokkenheid van de ambtenaren werd niet altijd goed gevoeld, veel ambtenaren verlieten de Omgevingstafel vroegtijdig. Dit had onder andere te maken met de werkdruk en capaciteit van de ambtelijke organisatie.
- Door de drie Omgevingstafels heen werd het gevoel van het krijgen van meer grip op de situatie wel steeds sterker.
- Het was prettig om één aanspreekpunt te hebben, dit kan de projectleider of casemanager zijn, deze kan ook functioneren als 'vertaler' richting de omwonenden.

Verbetering:

- Goed nadenken over de thema's die behandeld moeten worden en deze voorafgaand aan de Omgevingstafel goed communiceren.
- Minder adviseurs aan tafel, per besproken thema één adviseur.
- In de startbespreking kunnen bijvoorbeeld ook alvast de indeling van de omgevingstafel, de thema's en de rollen besproken worden.
- Betrokkenheid ambtelijke adviseurs onder de aandacht brengen, de adviseurs staan bij de Omgevingstafel ook voor het belang van de inwoners. Nadenken over hoe we de betrokkenheid en inzet kunnen verbeteren.
- Meer duiding geven over de rol van de projectleider / casemanager.

7. Wat vindt u van de terugkoppeling na de Omgevingstafel? Denk daarbij aan de verslaglegging etc.

Bewoners vonden het soms lastig om de verslagen te accorderen, de taal is soms toch lastig te begrijpen en de consequenties zijn niet altijd te overzien. Waar teken ik voor?

Verbetering:

Bij de verslaglegging ook helder taalgebruik te hanteren. En goed de conclusies aangeven, zodat het meer duidelijk wordt, wat afgesproken is.

8. Welke punten kunt u zelf nog inbrengen?

- Dank voor de lerende houding, het is prettig om te zien dat de gemeente de leerpunten gaat meenemen in het vervolg van de Omgevingstafels.
- Besef dat inwoners van Gooise Meren de klant zijn, niet de ontwikkelende partij. Hierdoor is het mogelijk dat de betrokkenheid van de ambtelijke organisatie vergroot wordt. Straal dat ook uit richting de betrokken inwoners, dan voelen ze zich meer gesteund.
- Besef dat verandering voor inwoners niet prettig is, een bedreiging. Zorg dat de kansen die een verandering met zich meebrengt, ook zichtbaar worden.
- Hoe wordt bij dilemma's de knoop doorgemaakt, wees daar duidelijk over.

9. Hoe nu verder?

De evaluaties met de verschillende partijen worden bij elkaar gevoegd en de leerpunten worden uit de evaluaties gehaald. De complete evaluatie wordt voorgelegd aan het college waarbij aangegeven wordt wat er met de leerpunten wordt gedaan. Ook wordt een voorstel gedaan op welke wijze en bij welke projecten we de Omgevingstafel in het vervolg willen inzetten. Dit voorstel wordt ook voorgelegd aan de raad. In het kader van de Omgevingswet mag de raad projecten aanwijzen waar participatie verplicht is en waar zij richting kunnen geven aan de vorm van de participatie.

Bijlage 3 Evaluatie initiatiefnemers

De initiatiefnemers die betrokken zijn geweest bij de verschillende evaluaties hebben per mail een vragenlijst ontvangen en deze ook via de mail beantwoord.

Evaluatie

De initiatiefnemers die betrokken zijn geweest bij de verschillende evaluaties hebben per mail een vragenlijst ontvangen en deze ook via de mail beantwoord. De volgende vragen zijn gesteld:

1. Wat vindt u van het idee Omgevingstafel? Meer vroegtijdig betrekken van de omgeving bij initiatieven van derden.
2. Voor welke bouwopgaven kan de Omgevingstafel worden ingezet?
3. Hoe vindt u de communicatie vanuit de gemeente? Denk daarbij aan de brieven, projectenpagina, terugkoppeling;
4. Hoe hebt u de Omgevingstafel zelf ervaren? Gespreksleider, deskundigheid, indeling thema's, eigen inbreng;
5. Wat vindt u van de terugkoppeling na de Omgevingstafel? Denk daarbij aan de verslaglegging etc.
6. Welke punten kunt u zelf nog inbrengen?

Beantwoording van de vragen door de initiatiefnemers

1. *Wat vindt u van het idee Omgevingstafel? Meer vroegtijdig betrekken van de omgeving bij initiatieven van derden.*
  - Op zich is het idee van een OT, waarbij initiatiefnemer, omwonenden en gemeente in een vroeg stadium van planvorming rond de tafel gaan, natuurlijk wel goed. Maar met name naar omwonenden moet vooraf goed duidelijk worden gemaakt wat de bandbreedte van hun inspraak en invloed is (verwachtingenmanagement). Bij volgende gelegenheid zou ik verkiezen dat gemeente en initiatiefnemer samen eerst duidelijk uitgangssituatie en ambitie op hoofdlijnen bepalen. Dit presenteren aan omwonenden en vervolgens hierover het gesprek voeren. Derhalve een 'ingekaderd' gesprek met omwonenden.
  - Het is voor het proces veel helderder als er van te voren duidelijk is waar de vrijheid van meedenken ligt. Welke doelen zijn de gemeenten en de initiatiefnemer overeengekomen bijvoorbeeld. Welk programma willen we realiseren. Gemeente vanuit hun wens naar, in dit geval woningen, benodigd programma binnen de gemeente.
  - In de basis is het een goed idee om bewoners en andere stakeholders vroegtijdig te betrekken bij ruimtelijke initiatieven; het is echter lastig om deze twee "doelgroepen" in een sessie te hebben, aangezien de overige stakeholders (veelal professionals) kunnen omgaan met de vele onzekerheden van dit soort initiatieven en snappen dat e.e.a. van "grof naar fijn" wordt uitgewerkt, willen bewoners vooraf alles al weten om een idee te vormen. Daarbij zijn veel bewoners – op voorhand en in de basis- niet enthousiast over het veranderen van hun leefomgeving door een dergelijk ruimtelijk initiatief. Het zou goed zijn als de gemeente hierin vooraf al een soort belangenafweging maakt, waardoor het nog duidelijker wordt dát er iets gaat komen en dat er meedenken wordt gevraagd bij dit initiatief.
2. *Voor welke bouwopgaven kan de Omgevingstafel worden ingezet?*
  - Voor elke verandering in de fysieke omgeving, waarbij het gebruik en / of de ruimtelijke invulling van een locatie wezenlijk wijzigt. Voor een dakkapel, bijgebouw of nieuwe tuin lijkt het mij wat overdreven.

- Het is altijd goed om de wijk mee te laten denken. Maar zoals eerder gezegd moet het duidelijk zijn binnen welke voorwaarden. Wat staat vast en wat is flexibel.
- In principe voor elk initiatief, het lijkt echter raadzaam om vooraf te bepalen welke mate van uitwerking het initiatief moet hebben bij de eerste tafel. Een te grote abstractie van het initiatief (zoals bij Gooise Warande; alleen een grove omschrijving van het idee) maakt het lastig te begrijpen voor bewoners en creëert verwachtingen dat “het allemaal wel meevalt”, waardoor in de tweede sessies mensen zich opeens overvallen voelen door eerste schetsen.

3. *Hoe vindt u de communicatie vanuit de gemeente? Denk daarbij aan de brieven, projectenpagina, terugkoppeling;*

- Zo ver ik dat heb kunnen beoordelen is de communicatie goed verzorgd geweest. De projectenpagina is zeker een prima instrument al heb ik geen idee hoe vaak die is bekeken.
- De projectenpagina zag er goed uit.
- De gemeente doet hard haar best met de ondersteuning van het proces. Het is prettig om voorbeeld-brieven etc. te ontvangen en gebruik te kunnen maken van de faciliteiten van de gemeente (gespreksleider, verslaglegging, etc.). Een meer pro-actieve en stevige rol m.b.t. sommige inhoudelijke zaken zou daarbij gewenst zijn; denk aan bijv. o.a. de discussie over Parkeren en Stedenbouw (i.r.t. de CRK&E). Met de CRK&E (en mogelijk andere adviesclubs) zullen daarbij andere afspraken gemaakt moeten worden, aangezien een separaat advies van hen in dit proces verstoring heeft gewerkt. Ook de aanwezigheid van bewoners bij “collegiale afstemming” met de CRK&E dient nader afgewogen te worden.

4. *Hoe hebt u de Omgevingstafel zelf ervaren? Gespreksleider, deskundigheid, indeling thema's, eigen inbreng;*

- De ‘brede’ vertegenwoordiging vanuit de gemeente zou ik laten varen. Is nogal ‘intimiderend’ naar omwonenden en initiatiefnemer en achteraf gezien was de inbreng nogal voorspelbaar omdat die veelal in algemeen of gemeentelijk beleid reeds vastligt. Terwijl een ambtenaar/ specialist wel de hele meeting ‘uit moet zitten’. Het gevolg is dat in de beperkte tijd het gesprek met omwonenden nauwelijks tot zijn recht komt. Eén separate (brede) ambtelijke sessie zou m.i. wel volstaan en in de OT met omwonenden zelf een beperkte vertegenwoordiging van twee of drie ambtenaren vanuit de gemeente. De gespreksleiding was wel okay. De rol van een ‘samenvatter’ of ‘beslisser’ of dergelijke vond ik weer wat overdreven. Soms schiet de participatieprofessionaliteit wel wat door zo lijkt het. Bepaald kwalijk is dat de CRKE niet in de OT vertegenwoordigd was. Het is óf het één óf het ander, maar niet van tweeën één. Bepaald lastig als een traject zorgvuldig wordt doorlopen en een onafhankelijke commissie vervolgens nog zijn plas kan doen en het resultaat als brandhout kan afdoen.
- Het gesprek met de bewoners is gemist. Een participatie is voor mij een gesprek. Bewoners hebben vaak minder achtergrondkennis over planvorming. Zij zouden hier meer in meegenomen moeten worden. Ze zouden nog meer het gevoel moeten overhouden dat ze ook daadwerkelijk van invloed kunnen zijn. In eerste instantie (eerste twee sessies) verliepen de omgevingstafels goed; alleen bij bewoners ontstond – na afloop van de 2e sessie – onvrede over de procesgang/oplossingsrichting van ons ruimtelijk initiatief. Begeleiding van deze eerste sessies was prima en professioneel. Belangrijke thema's zijn besproken. Het filmpje van de wethouders op de projectenpagina heeft echter veel

weerstand gewekt bij bewoners; misschien is dat minder handig aan het begin van het proces?

5. *Wat vindt u van de terugkoppeling na de Omgevingstafel? Denk daarbij aan de verslaglegging etc.*

- Verslaglegging was op zich netjes verzorgd, maar erg uitgebreid. Comprimeren tot de relevante punten verdient aanbeveling. Ik weet niet of en hoe tussentijds terugkoppeling naar de verantwoordelijke wethouder(s) heeft plaatsgevonden. Dat lijkt mij wel wenselijk.
- Ik denk dat een terugkoppeling per beleidsthema - op deze manier - teveel vraagt van de gemeente ambtenaren; misschien nadenken over beknopte input/verwerking? Nu zijn sommige thema's niet/nauwelijks ingevuld, dat geeft mogelijk verwarring in het vervolg van het proces.

6. *Welke punten kunt u zelf nog inbrengen?*

- De status van de uitkomst van een OT traject is niet duidelijk. In dit geval zijn feitelijk kaders voor een bestemmingsplanwijziging vastgelegd. Dat zou eigenlijk wel een 'bindende' status moeten hebben. Formeel juridisch kan het echter nog alle kanten op in de uitwerking van een plan. De uitwerking brengt voor de initiatiefnemer ook aanzienlijke kosten met zich en ook voor de gemeente is sprake van kosten (m.n. ambtelijke inzet). Ook om die reden zou de uitkomst van een OT traject een (juridische) status moeten kennen en een (tussen- of eind-) 'product' moeten zijn.
- Het zou goed zijn als de gemeente naar de bewoners, CRK&E en de andere specialisaties duidelijk maakt hoe dit project past binnen de doelstellingen van de gemeente. Het vergroten van het aantal woningen, het bouwen in bestaand stedelijk gebied in plaats van in het landschap, ... Bij het ontwikkelen van een locatie speelt er een algemeen belang voor gemeente, inwoners, initiatiefnemer. Sommige doelen zijn wijk overstijgend en dienen een hoger belang. Duidelijk maken welke dat zijn en waarom. Hiermee kan de speelruimte duidelijk worden gesteld.
- We hebben het afgelopen jaar veel overleg gevoerd met de bewoners (tussen 2e en 3e tafel) over verdere ruimtelijke oplossingen in aanloop naar een bredere participatiemoment. We merken dat het lastig is om dit proces te beëindigen omdat we nooit écht kunnen voldoen aan de wensen van bewoners (namelijk: bij voorkeur niet bouwen) en er dus veel discussiepunten (bijv. parkeren i.r.t. aantallen woningen) extra ontstaan.